L6-38 · Đáp án và hướng dẫn tự kiểm

Năm bài do Cùng Học Toán tự biên soạn cho học sinh lớp 6. Chọn bài theo tiền đề, không phải lịch năm ngày bắt buộc.

Tự thử trước khi mở đáp án. Ghi riêng phần đã gợi hoặc làm mẫu; chia nhỏ khi cần. Hoạt động có đồ dùng phải được thực hiện thật mới ghi kết quả.

Chuẩn bị, cách học và lưu ý chung cho năm bài

Chuẩn bị: Giấy riêng, bút, thước thẳng, ê ke, compa và thước đo góc khi đề cần; không lấy pixel trên màn hình làm số đo cm.

Cách tổ chức: Đọc đủ dữ kiện và điều cần tìm, tự thử trước khi mở hướng dẫn. Ghi căn cứ, điều kiện và đơn vị khi có.

Cách tổ chức: Khi đề yêu cầu vẽ hoặc kẻ bảng trên giấy riêng, thực hiện ở đó; vùng viết trong phiếu dùng để ghi kết quả và cách kiểm. Có thể chia nhỏ hoạt động rồi nghỉ.

Lưu ý: Chấp nhận cách làm khác đúng điều kiện. Với hình vẽ, kiểm quan hệ đã yêu cầu, không chỉ nhìn hình có vẻ giống.

Lưu ý: Với hoạt động thực, ghi kết quả đã làm và phần được hướng dẫn. Nếu chưa thực hiện, ghi kế hoạch hoặc “chưa làm”, không điền số liệu giả thành quan sát thật.

Bài 1. Nhận góc qua hai tia chung gốc

Mục tiêu: Nhận một góc từ hai tia chung gốc và chỉ được đỉnh, cạnh.

Ví dụ đã giải: Hai tia Ox,Oy chung gốc O tạo góc xOy. O là đỉnh, hai tia là hai cạnh; khi xét ở đây chỉ dùng góc không lõm, từ nhỏ hơn góc bẹt đến góc bẹt.

1. Trong hình, góc có đỉnh nào và hai cạnh là những tia nào?

Đáp án / ghi nhận: Đỉnh O; hai cạnh là tia OA và tia OB.

Bài 1 (tiếp)

2. Hai tia có gốc khác nhau có tự tạo thành một góc theo định nghĩa vừa học không?

Đáp án / ghi nhận: Không. Hai cạnh góc phải là hai tia có chung gốc.

3. Bạn gọi hai đoạn OA,OB là hai cạnh kéo dài của góc. Em sửa cách nói về đối tượng.

Đáp án / ghi nhận: Cạnh góc là hai tia OA,OB, không chỉ hai đoạn hữu hạn. Hai đoạn trong hình có thể minh họa một phần của các tia.

4. Trên giấy riêng vẽ hai tia chung gốc M khác nhau, đặt tên các tia Mx,My. Ghi góc và đỉnh.

Đáp án / ghi nhận: Góc xMy, đỉnh M; kiểm hai tia thật sự chung gốc M.

Bài 2. Đọc tên góc và chỉ đỉnh, cạnh

Mục tiêu: Đọc và viết tên góc với chữ chỉ đỉnh ở giữa.

Ví dụ đã giải: Với góc AOB, chữ O ở giữa chỉ đỉnh; A và B là các điểm trên hai cạnh khác gốc. Có thể viết BOA cho cùng góc không lõm đang xét.

1. Góc tạo bởi các tia MA,MB có thể được gọi là góc nào?

Đáp án / ghi nhận: Góc AMB hoặc BMA; đỉnh M ở giữa tên ba chữ.

2. Trong tên góc PQR, đỉnh là điểm nào và các cạnh là tia nào?

Đáp án / ghi nhận: Đỉnh Q; các cạnh QP và QR.

3. Bạn định gọi góc có đỉnh O, cạnh OA,OB là góc OAB. Vì sao tên chưa đúng?

Đáp án / ghi nhận: OAB có chữ A ở giữa nên chỉ đỉnh A, không phải O. Cần viết AOB hoặc BOA.

4. Nếu trên một cạnh của góc xOy có hai điểm A,C khác O, còn B trên cạnh kia, góc AOB và COB có cùng góc đang xét không?

Đáp án / ghi nhận: Có, vì OA và OC là cùng tia; cạnh còn lại đều là OB.

Bài 3. Nhận điểm trong của góc không lõm

Mục tiêu: Nhận điểm trong của một góc có số đo nhỏ hơn 180 độ, loại các điểm trên biên.

Ví dụ đã giải: Với góc nhỏ hơn góc bẹt, một điểm trong nằm ở miền giữa hai cạnh và không nằm trên các cạnh. Đỉnh và điểm trên cạnh là điểm biên, không phải điểm trong.

1. Trong hình góc AOB nhỏ hơn góc bẹt, M,N,P thuộc nhóm nào: trong góc, ngoài góc hay trên cạnh?

Đáp án / ghi nhận: M trong góc; N ngoài góc; P trên cạnh OA, không phải điểm trong.

2. Gốc O có được gọi là điểm trong của góc AOB trong bài này không?

Đáp án / ghi nhận: Không. O là đỉnh, thuộc biên của góc.

3. Bạn nói mọi điểm nằm giữa hai chữ A,B trên trang giấy đều là điểm trong góc. Em nêu điều cần xét đúng.

Đáp án / ghi nhận: Phải xét vị trí so với hai tia cạnh góc và miền góc không lõm đã chọn, không xét khoảng giữa hai chữ tên điểm.

4. Trên giấy riêng vẽ một góc nhọn rồi đặt một điểm trong và một điểm trên cạnh. Ghi lí do hai điểm không cùng loại.

Đáp án / ghi nhận: Điểm trong không nằm trên cạnh và ở miền giữa; điểm trên cạnh là điểm biên. Kiểm chính hình đã vẽ, không áp một tên cố định.

Bài 4. Phân loại góc nhọn, vuông, tù và bẹt

Mục tiêu: Phân loại góc nhọn, vuông, tù, bẹt theo quan hệ với 90 và 180 độ.

Ví dụ đã giải: Góc nhọn có số đo lớn hơn 0 và nhỏ hơn 90°; góc vuông 90°; góc tù lớn hơn 90° và nhỏ hơn 180°; góc bẹt 180°. Trong bài không xét góc lõm.

1. Góc trong hình nhỏ hơn góc vuông. Em gọi là loại góc nào?

Đáp án / ghi nhận: Góc nhọn; khi đo sẽ có số đo giữa 0° và 90°.

Bài 4 (tiếp)

2. Góc trong hình lớn hơn góc vuông nhưng nhỏ hơn góc bẹt. Em gọi loại góc nào?

Đáp án / ghi nhận: Góc tù.

3. Hai tia đối nhau tạo góc loại nào? Hai tia vuông góc tạo góc loại nào?

Đáp án / ghi nhận: Hai tia đối nhau tạo góc bẹt; hai tia vuông góc tạo góc vuông.

4. Bạn gọi góc đúng 90° là góc nhọn vì "chưa vượt 90". Em sửa điều kiện.

Đáp án / ghi nhận: Góc nhọn phải nhỏ hơn 90°; đúng 90° là góc vuông. Dấu nhỏ hơn cần được giữ, không đổi thành nhỏ hơn hoặc bằng.

Bài 5. Kiểm trường hợp điểm trên cạnh góc

Mục tiêu: Kiểm ranh giới giữa điểm trong, điểm biên và các loại góc.

Ví dụ đã giải: Một nhận định về góc cần giữ cả đỉnh, tia cạnh và miền đang xét. Một nhận định về điểm trong không được bỏ điều kiện điểm không ở biên.

1. Góc AOB có số đo 180°. Hai tia OA,OB có quan hệ gì?

Đáp án / ghi nhận: Hai tia đối nhau trong mô hình góc bẹt.

2. Góc MNP=75°. Chỉ đỉnh và loại góc.

Đáp án / ghi nhận: Đỉnh N; góc nhọn vì $0°<75°<90°$.

3. P nằm trên cạnh Ox của góc xOy có số đo 60°. Bạn xếp P là điểm trong vì tia OP nằm trong hình vẽ. Em sửa.

Đáp án / ghi nhận: P nằm trên cạnh nên là điểm biên, không là điểm trong; tia OP chính là tia cạnh Ox khi P khác O.

4. Em hãy nêu một điều kiện phải kiểm khi viết tên góc và một điều kiện khi phân loại góc tù.

Đáp án / ghi nhận: Tên ba chữ phải đặt đỉnh ở giữa; góc tù phải có số đo lớn hơn 90° và nhỏ hơn 180°. Chấp nhận diễn đạt tương đương.